

Kalmar, Södermanland, Örebro, Östergötland, vecka 20, 2017

Kväveupptaget går långsamt i kylan

Vi mäter kväveupptag i höstvetet i Östergötland, Kalmar, Södermanlands och Örebro län under fältsäsongen. Upptaget, mineraliseringen och även grödans utveckling går långsamt i kylan. Sedan förra mätningen har vetet i genomsnitt tagit upp 3 kg/ha i nollrutorna och 5 kg/ha i de gödslade fälten.

I Östergötland har upptaget ökat något

I Östergötland var kväveupptaget 28 kg/ha i nollrutor och 46 kg i gödslade fält, en ökning på 2 respektive 3 kg jämfört med förra veckan, diagram 1. Höstvetet utveckling varierade stort och var fortfarande från bestockningsstadiet till begynnande stråskjutning, DC 24-31.

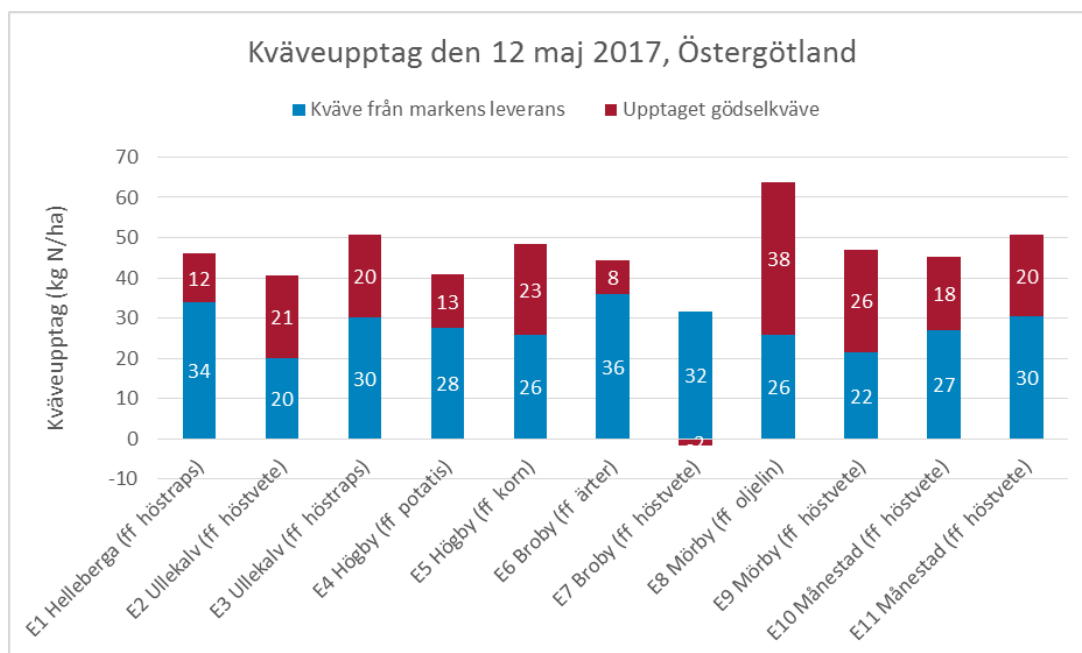

Diagram 1. Kväveupptag i elva höstvetefält i Östergötland den 12 maj 2017 med sorterna Julius, Brons, Torp, Frontal, Mariboss och Linus. När mätningen gjordes var höstvetet i DC 24-31. För fält E7, Broby, ser upptaget ut att vara lägre i fältet än i nollrutorna. Det kan bero på att nollrutorna är mycket liten och att resultatet egentligen är väldigt osäkert.

Nästan ingen ökning alls i Södermanlands och Örebro län

I Södermanlands och Örebro län var upptaget 17 kg i nollrutor och 35 kg i gödslade fält i snitt, diagram 2. I båda länen var upptaget både i nollrutorna och i de gödslade fälten oförändrat jämfört med förra veckan. Det kan påverkas lite av att ett av fälten var frostsakat med gula blad. Färgen i vetet påverkar mätningen av kväveupptag. Antagligen har kylan och torkan även bromsat upptaget.

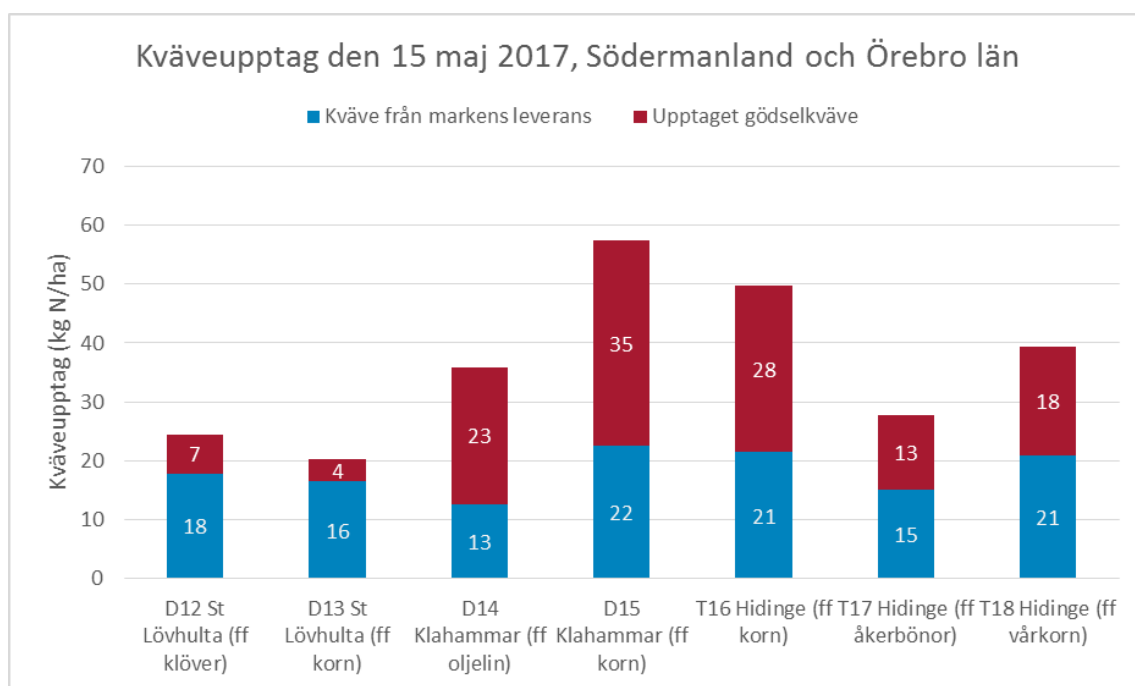

Diagram 2. Kväveupptag i fyra höstvetefält i Södermanlands och tre i Örebro län den 8 maj 2017 med sorterna Linus, Kranich, Praktik och Julius. När mätningen gjordes var vetet i DC 23-30. I fält D12 på Stora Lövhulta var vetet frostsakat både i nollrutorna och i fältet. Eftersom grödan bitvis var gulnad påverkas antagligen kväveupptaget negativt.

Upptaget ökar mest i Kalmar län

Norr om Kalmar och på Öland var kväveupptaget i genomsnitt 35 kg i nollrutorna och 52 kg i de gödslade fälten, en ökning med 8 resp. 15 kg sedan förra veckan. Se diagram 3 på nästa sida. Höstvetet var i DC 31.

Bild 1. Nollrutan syns tydligt i fält H20, Stora Frö på Öland. Höstvetet var i DC 31 vid mätningen den 12 maj.
Foto: Lisbeth Hansson

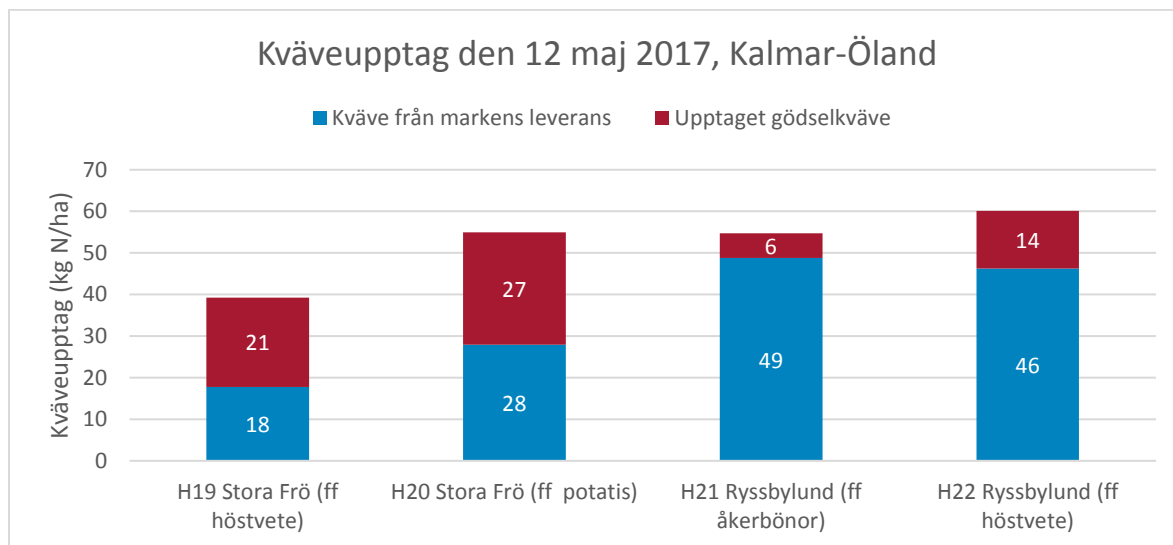

Diagram 3. Kväveupptaget i fyra höstvetefält med sorterna Elixer, Praktik och Mariboss i Kalmar län den 12 maj 2017. När mätningarna gjordes var vetet i DC 31.

Ganska stora variationer i kväveupptag

Det genomsnittliga kväveupptaget har nu kommit upp till 26 kg i nollrutorna och 44 kg i de gödslade fälten (per ha) för hela vårt område. Variationerna är ganska stora. I nollrutorna varierar upptaget mellan 13 och 48 kg och i de gödslade fälten mellan 20 och 64 kg per ha.

Vi ser en tendens till att ökningen i upptag har varit lite större efter ärter och åkerbönor senaste veckan. Däremot ser vi ännu inte några skillnader beroende på om gårdarna använder stallgödsel eller inte.

Bild 2. Nollrutan i fält E9, Mörby, i Östergötland syns tydligt. Kväveupptaget vid senaste mätningen var 22 respektive 47 kg i nollruta respektive gödslat fält. Foto: Pernilla Kvarmo

Bild 3. I fält E3, Ullekalv, i Östergötland är topparna påverkade av kylan. Den ljusare färgen kan påverka mätningen av kväveupptag nedåt. Kväveupptaget vid senaste mätningen var 30 respektive 51 kg i nollruta respektive gödslat fält. Foto: Pernilla Kvarmo

Bild 4. I fält D12 är vetet frostsakat och har en gulare färg. Antagligen påverkar det mätningen av kväveupptag något nedåt. I genomsnitt för fälten i Södermanlands och Örebro län ligger kväveupptaget på samma nivå som förra veckan.

Flera av fälten är gödslade två gånger

Flera av fälten är gödslade minst två gånger. I tabell 1 hittar du uppgifter om vilka gödselmedel som har använts och när de har tillförts. I flertalet mineralgödselmedel (förutom i kalksalpeter och urea) och i organisk gödsel som stallgödsel eller biogödsel är åtminstone en del av kvävet som ammoniumkväve. Ammoniumkväve behöver omsättas till nitrat innan det tas upp av vetet. Det är en process som gynnas av fukt och värme i jorden.

Tabell 1. Uppgifter om alla gödslingar och gödselmedel på fälten.

Plats	Gödsling 1			Gödsling 2			Gödsling 3		
	Datum	Gödselmedel	Kvävegiva kg/ha	Datum	Gödselmedel	Kvävegiva kg/ha	Datum	Gödselmedel	Kvävegiva kg/ha
E1 Helleberga	30 mars	NS 27-4	87						
E2 Ullekalv	19 mars	NPK 20-3-10	67	28 april	NS 27-4	103			
E3 Ullekalv	19 mars	NPK 20-3-10	67	28 april	NS 27-4	103			
E4 Högby	04 april	NS 27-4	60	09 maj	NS 27-4	90			
E5 Högby	04 april	NS 27-4	60	09 maj	NS 27-4	90			
E6 Broby	04 april	NS 27-4	79	03 maj	Hönsflyt	0			
E7 Broby	28 mars	NS 27-4	92	09 maj	NS 27-4	70			
E8 Mörby	08 april	NPK 24-4-5	102	04 maj	NPK 24-4-5	51			
E9 Mörby	08 april	NPK 24-4-5	102	04 maj	NPK 24-4-5	51			
E10 Månestad	06 april	NS 27-4	119						
E11 Månestad	06 april	NS 27-4	119						
D12 St Lövhulta	28 mars	NS 27-4	46	19 april	NS 27-4	70			
D14 Klahammar	20 mars	NS 27-4	54	28 mars	NS 27-4	76	01 maj	N34	40
D15 Klahammar	22 mars	NS 27-4	130	01 maj	N34	40			
T16 Hidinge	05 april	NS 27-4	70						
T17 Hidinge	08 april	NS 27-4	55						
T18 Hidinge	07 april	NS 27-4	70						
H19 Stora Frö	07 april	NS 27-4	108	24 april	Svinflyt	51	12 maj	NS 27-4	50
H20 Stora Frö	08 april	NS 27-4	108	20 april	Svinflyt	51	15 maj	NS 27-4	50
H21 Ryssbylund	29 mars	NS 27-4	54	18 april	Biogödsel	55	21 april	NS 27-4	54
H22 Ryssbylund	29 mars	NS 27-4	54	17 april	Biogödsel	55	24 april	NS 27-4	41

Vi mäter kväveupptag i höstvet i 22 fält

Vi mäter kväveupptag i höstvet i sammanlagt 22 fält hos lantbrukare i Kalmar, Södermanland, Örebro och Östergötland. Bakgrundsdata för fälten framgår av tabellen nedan.

Tabell 1. Förutsättningar (sort, jordart, förfrukt m.m.) och gödsling på respektive mätplats.

Fält	Plats	Sort	Jordart	Förfrukt	Kvävegödsling, kg N/ha		Stallgödsel regelbundet
					Höst	Vår totalt	
E1	Helleberga	Julius	mmh ML	höstraps	12	87	Nej
E2	Ullekalv	Brons	nmh I Mo	höstvet	12	170	Nej
E3	Ullekalv	Brons	nmh I Sa	höstraps	11	170	Nej
E4	Högby	Julius	sa Mo	potatis		150	Nej
E5	Högby	Julius	sa Mo	korn		150	Nej
E6	Broby	Torp	mmh ML	ärter		79	Hönsflytg. 10-15 ton/ha och 3 år
E7	Broby	Frontal	mmh ML	höstvet		163	Hönsflytg. 10-15 ton/ha och 3 år
E8	Mörby	Mariboss	Styv lera	oljelin		153	Nej
E9	Mörby	Mariboss	Lättlera	höstvet		153	Nej
E10	Månestad	Julius	Lera	höstvet		119	Nej
E11	Månestad	Linus	Lera	höstvet		119	Nej
D12	St Lövhulta	Linus	mr SL	klöver	8	116	Nej
D13	St Lövhulta	Kranich	mr SL	korn	14	100	Ja, kycklinggödsel i år
D14	Klahammar	Praktik	Mellanlera	oljelin	9	170	kycklinggödsel 3,5 ton per 5 år
D15	Klahammar	Julius	Mellanlera	korn	9	170	Nja, kycklinggödsel 3,5 ton/ 5 år
T16	Hidinge	Julius	mh mj LL	korn		70	Svinflytgödsel
T17	Hidinge	Julius	mh mj LL	åkerbönor		55	Svinflytgödsel
T18	Hidinge	Julius	mh mj LL	vårkorn		70	Svinflytgödsel
H19	Stora Frö	Elixer	mmh Sa	höstvet		209	Svinflytgödsel
H20	Stora Frö	Elixer	mmh Sa	potatis		209	Svinflytgödsel
H21	Ryssbylund	Praktik	mmh sa Mo	åkerbönor		163	2015+2017
H22	Ryssbylund	Mariboss	mmh I Mo	höstvet		150	Biogödsel, 25 ton 2015

Pernilla Kvarmo och Johan Malgeryd, Linköping